

Forebyggelse er en hjertesag

Frederiksborg Amts Avis 5. jul. side 2 1005 ord Forfatter:

Jesper Sabroe

SUNDHED: KRAM rækker som en skrædder i helvede, når det gælder forebyggelse af livsstilssygdomme, mener Enhedslistens Torben Kjær, der har været med til at sætte Danske Regioner på sporet mod en forebyggelsesindsats.

NORDSJÆLLAND: For Torben Kjær, der bor i Hillerød og sidder i regionsrådet for Enhedslisten, er det et hjertebarn, der for nogle måneder siden blev præsenteret på Danske Regioners generalforsamling. Nemlig et bud på en forebyggelsespolitik samt et katalog med 24 konkrete forslag til at en samlet indsats for forebyggelse og bedre sundhed, affødt af et forslag han stillede på generalforsamlingen året før.

Torben Kjær, der også sidder i Danske Regioners Sundhedsudvalg, kender den situation at være sat uden for arbejdsmarkedet på grund af sygdom fra sit eget liv.

Kronisk sygdom

- Jeg har levet 56 år med en konstateret kronisk sygdom, de 30 år uden problemer. Men jeg røg ud af arbejdsmarkedet i 1992, året efter måtte jeg aflevere mit kørekort, og jeg blev helt blind i 1995, fortæller Torben Kjær, der lider af en genetisk betinget diabetes.

- Tænk hvis jeg havde kunnet arbejde i alle de år. For mig personligt er det jo mange millioner i tabt arbejdsindtægt - og for samfundet tabt skatteindtægt. Og tænk hvis man kunne undgå nogle af alle de mange kroniske sygdomme, som følger i kølvandet på livsstilssygdomme. For samfundet vil det jo være en fantastisk god forretning, at folk er i arbejde i stedet for på forsørgelse, siger Torben Kjær, der har magtet mange års politisk arbejde og megen vedligeholdelse på familiens hus i Hillerød trods sit handicap. Således er brolægningen op til husets hovedtrappe lagt af ham selv, ligesom taget på carporten. Og da huset skulle pudses op på ny, bankede han selv alt gammelt puds af, før mureren tog over.

- Jeg sled en hel del arbejdshandsker op på at mærke mig frem på den opgave, husker han.

KRAM

Men tilbage til regionernes forebyggelsesstrategi.

- Forhåbentlig er det starten på en mere struktureret tilgang til forebyggelse. Nu er processen sat i gang, og der er inviteret til dialog med alle parter, frivillige, kommuner og erhvervsliv. Hidtil har forebyggelse handlet meget om det enkelte individ. KRAM - Indsatsen omkring kost, rygning, alkohol og motion, hvor man sætter fokus på det enkelte menneskes vaner, rækker efter min mening som en skrædder i helvede, hvis ikke man tager mere fat i de grundlæggende faktorer, der påvirker vores livsstil, mener Torben Kjær.

Ned under disken

Regionernes strategi indeholder også hensigter om at tage fat, lige fra børnene er små og give dem gode vaner. - De sunde valg skal være nemme valg. Og der mener jeg selv, vi ikke vi kommer uden om tiltag som differentieret moms på fødevarer, så sunde varer bliver billigere. Vi skal have tobakken helt ned under disken, og aldersgrænsen for køb af tobak skal op på 18 år. Alkohol skal være dyrere, og man kan også komme med forbud mod reklamer for slik og søde sager, siger Torben Kjær, der godt ved, at det er områder, hvor den politiske uenighed er stor og grundlæggende.

- Det modsatte argument er, at det må være folks eget valg og ansvar, om man lever af to-liters colaer og chips. Men dels er der en social arv også med kost, som kan være svær at bryde, dels er vi jo alle sammen i sidste ende med til at betale for følgerne af livsstilssygdomme.

Og så må fællesskabet have lov at stille krav, siger han.

Ikke med De tiltag, Torben Kjær nævner her, er ikke med i regionernes udspil. Men han mener alligevel, at udspillet og de 24 konkrete forslag er et godt skridt på vejen mod mere lighed i sundhed.

- Der afsættes 10 millioner kroner årligt til forskning i forebyggelse og sygdomsforståelse. Det er en start, og man kan håbe, flere vil spæde til. Men det bliver et langt sejt træk, siger han.

"» Forhåbentlig er det starten på en mere struktureret tilgang til forebyggelse. Nu er processen sat i gang, og der er inviteret til dialog med alle parter, frivillige, kommuner og erhvervsliv."

FAKTA

Fire spor til bedre forebyggelse

- 1: Mere lighed i sundhed: Alle skal have lige muligheder for at leve et sundt og godt liv. Der skal fokus på de tidlige leveår og på at skabe rammer, der motiverer til et sundt liv.
- 2: Målrettet forebyggelse af kronisk sygdom og psykiske lidelse: Forpligtende samarbejder skal være rammen for en systematisk indsats, tidlig opsporing og opretholdelse af sunde vaner.
- 3: Smart brug af ny teknologi: Fremtidens muligheder for forebyggelse tæt på borgernes hverdag gennem smart brug af teknologi skal undersøges.
- 4. Oprustning af forskning: Viden om hvad der virker er centralt for en effektiv forebyggelsesindsats.

Kilde: Danske Regioner: Sundhed for alle - forebyggelse er en nødvendig investering

Kroniske sygdomme

■ Næsten en tredjedel af den voksne danske befolkning har i dag én eller flere kroniske sygdomme, og der er udsigt til, at endnu flere danskere i fremtiden vil leve mange år med sygdom og med gener som følge af sygdom.

■ Smerter i bevægeapparatet og psykiske lidelser som depression og angst er den hyppigste årsag til, at danskere forlader arbejdsmarkedet. Kræft og hjertekarsygdom er skyld i flest dødsfald. Det er ulykkeligt for de borgere, der er syge, og som ikke kan leve det liv, de ønsker. Samtidig presser det vores sundhedsvæsen og samfundsøkonomien.

■ Rygning, højt alkoholforbrug, usund mad, manglende motion og dårlig mental sundhed hænger tæt sammen med risikoen for de mest udbredte folkesygdomme og tidlig død. Rygning er den enkeltstående risikofaktor, som koster flest liv og medfører mest sygdom. Samtidig er rygning den risikofaktor, der er forbundet med størst social ulighed i sundhed.

Kilde: Danske Regioner: Sundhed for alle - forebyggelse er en nødvendig investering

Billedtekst:

- »Danske Regioners bestyrelse påtager sig, at der udarbejdes forslag til en strategi for en samfundsmæssig og sammenhængende forebyggelsesindsats for at undgå, at så mange mennesker får kroniske og andre sygdomme, som fremskrivninger viser, og som hænger sammen med ulighed i sundhed. « Sådan lød det forslag regionsrådsmedlem Torben Kjær (Ø) stillede på Danske Regioners generalforsamling sidste år. I år blev strategien præsenteret og vedtaget.